ANUL III. — Nr. 754. EDIȚIA A DOUA MARȚI, 26 FEBRUARIE 1891

NUMĔRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
și se plătesc tot-d'a-una 'naiute

In Bucureștĭ la casa Administrației.
Din *Județe* și *Străinătate* prin mandate poștale.
Un an in țară 30 lei; în străinătate 50
Șése luni » 15 » » » 25
Treĭ luni » 8 » » » 13

Un numĕr in Streinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
Din BUCURESCI și JUDEȚE se primesc NUMAI la ADMINISTRAȚIE.
Din STREINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
» » » III. . . . . . 2.— lei »
» » » II. . . . . . 3.— lei »
Inserțiunile și Reclamele 3 lei rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioșcul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

12.000 GALBENI

Bucureștĭ, 25 Februarie 1891

Acum câte-va lunĭ, la 18 Octombrie 1890, directorul acestuĭ ziar, resfoind *Monitorul Oficial* din anul 1866, a dat de următoarea scrisoare pe care Carol I abia sosit în Țară o scrisese defunctuluĭ C. A. Rosetti atuncĭ Ministru de Culte:

Domnule Ministru,

In suvenirea sosireĭ mele în Bucureștĭ, am hotărît a fonda o instituțiune de bine-facere. Voiŭ da pentru aceasta, în timp de treĭ anĭ de-a rîndul, câte patru miĭ galbenĭ pe an.

Te rog, Domnule Ministru, a'mĭ face propunerĭ în această privință.

Cu simțimêntele cele maĭ binevoitoare, Domnule Ministru

Al Domnieĭ-Tale
CAROL I

Aceste rêndurĭ figurează în *Monitorul Oficial* cu Nr. 118 din 2 (14) Iunie 1866.

Sunt dar aproape douĕ-zecĭ și cincĭ de anĭ de când această donațiune făcută Țăreĭ, într'un avênt de dărnicie, zace în arhivele ministeruluĭ de culte, uitată, poate chiar neștiută de mulțĭ.

De la 18 Octombrie încoace *Adevĕrul* n'a încetat un singur moment de a întreba:

Ce s'a făcut cu aceștĭ 12,000 galbenĭ promișĭ de Carol I într'un mod solemn?

Eram în drept să facem o asemenea întrebare, căcĭ nu era vorba de o promisiune politică, de una dintr'acele pe care un Suveran constituțional nu le poate îndeplini fără consimțimîntul miniștrilor sĕĭ responsabilĭ.

Donațiunea promisă prin scrisoarea domnească din 2 (14) Iunie 1866 este un act de liberalitate cu totul personal isvorît din inițiativa privată a Domnitoruluĭ și absolut independent de fluctuațiunile bugetare.

N'am putut și chiar astăzĭ nu putem încă să ne închipuim ca un Suveran să facă o ast-fel de promisiune fără a o ține.

Am așteptat opt zile și vĕzînd că nu ni se respunde nimic, ne am dat osteneala de a face un calcul exact și de a dovedi cu cifre netăgăduite că, nedând suma promisă, și păstrând'o 25 de anĭ, Carol I s'a folosit nu numaĭ de un capital ce nu 'ĭ aparținea, ci și de dobânzile acestuĭ capital.

Am găsit că suma pe care Regele Carol o datorește Țăreĭ, în urma scrisoreĭ Sale din 2 (14) Iunie 1866 va fi la 10 Maĭ 1891 de

918,509 leĭ 43 banĭ.

De atuncĭ până acum n'am încetat a pune guvernuluĭ următoarea cestiune:

Ce sĕ face cu ceĭ 12000 galbenĭ dăruițĭ de Carol I prin scrisoarea Sa din 2 (14) Iunie 1866 adresată Ministruluĭ de Culte C. A. Rosettĭ și publicată în Monitorul Nr. 118.

Care este așezămêntul de bine-facere fondat cu această sumă?

Dacă baniĭ s'aŭ capitalizat, cât reprezintă astă-zĭ suma dăruită?

Guvernul Manu-Lahovary a tăcut.

Astă-zĭ avem un cabinet noŭ, din care face parte D. Lascar Catargiu, fostul Locotenent Domnesc de la 1866 și primul președinte al Consiliuluĭ al luĭ Carol I, după sosirea Sa în Țară.

Nu se poate ca el să nu știe ce s'a făcut cu baniĭ promișĭ atuncĭ de Domnitor.

S'aŭ dat saŭ, orĭ nu s'aŭ dat?

Dacă s'aŭ dat, pe ce s'aŭ cheltuit?

Dacă nu s'aŭ dat, când or să se dea și cât face astăzĭ suma promisă la 1866?

Este cu neputință ca Suveranul Țăreĭ să rĕmâie sub povara uneĭ acuzațiunĭ atât de grave.

Dacă un simplu muritor ar comite un act atât de incorect, aș putea zice, atât de mișelesc, acest om ar fi pecetluit pentru vecie.

Un Rege este oare scutit de datoria de a se ține de cuvînt? Poate El oare să făgăduiască, maĭ ales sĕracilor și suferinzilor, și, în urmă să'șĭ calce promisiunea?

De aceea noĭ vom urma cu întrebarea noastră în această scandaloasă cestiune până când *Monitorul Oficial* saŭ vr'un ministru, în Parlament, va lămuri ce s'a făcut cu ceĭ 12,000 galbenĭ.

Cred că, înainte de 10 Maĭ, ar fi bine ca țara să știe ce cântărește cuvîntul Aceluia care pretinde a fi un întemeetor de Dinastie și nu este de cât un Zaraf Incoronat.

Dunăreanul.

TELEGRAME

PARIS, 24 Februarie. — In urma uneĭ marĭ ploĭ care a căzut în tot timpul dimineții, câmpurile alergărilor de caĭ din Auteuil eraŭ deșerte aproape. La orele 2 câte-va sute de asistențĭ priveaŭ cu curiozitate pe numeroșiĭ agențĭ de poliție împrăștiațĭ pe diferitele puncte ale hipodromuluĭ. Numaĭ treĭ caĭ aŭ alergat la cea d'ântîĭ cursă; nu a fost nicĭ o manifestație; doĭ indivizĭ carĭ voiaŭ să facă zgomot aŭ fost arestațĭ. Publicul a fost foarte liniștit și alergările s'aŭ terminat fără incident.

BERLIN, 24 Februarie.—Profesorul dr. Ewald va face cunoscut peste puțin timp un noŭ remediŭ contra tuberculozeĭ, descoperit de el.

PARIS, 24 Februarie. — „Temps" anunță că guvernul va face Camerilor o declarație care zice că va tolera rĕmășagurile și operațiunile bookmakerilor; dar acoperirea sumelor carĭ se cuvin stabilimentelor de bine-facere nu se va maĭ face de către stat, ci de comune. O lege specială va autoriza pe ministru agricultureĭ să controleze administrația banilor.

COPENHAGA, 24 Februarie. — Guvernul, opoziția și dreapta aŭ încheiat un compromis în privința stabilireĭ unuĭ port liber la Copenhaga a suprimăreĭ taxelor de navigație, a suprimăreĭ parțiale saŭ a scădereĭ impozitelor asupra zahăruluĭ și a petroliuluĭ și în privința legeĭ pensiunilor. Statul va contribui pentru pensiunĭ cu 2,000,000 pe an.

Alegerile în Austria

VIENA, 24 Februarie — *Numĕrul total al alegerilor se urcă acum la 279 împreună cu cele 47 carĭ s'aŭ făcut azĭ și cu cele 4 balotage din Viena.*

Sunt alești: 86 liberalĭ-germanĭ, 9 germanĭ-naționalĭ, 29 conservatorĭ, 31 junĭ-cechĭ, 10 bĕtrênĭ-cechĭ, 37 polonezĭ, 13 slovenĭ, 6 aĭ clubuluĭ Coronini, 18 aĭ nobleței conservatoare din Boemia, 2 românĭ, 15 anti-semițĭ, 23 carĭ aparțin la diferite alte fracțiunĭ.

Balotagele din Viena aŭ dat 3 anti-semițĭ și un liberal.

Alegerile pentru cele 4 balotage din Boemia se va face azĭ.

PRAGA, 24 Februarie. — *Noile alegerĭ pentru cele 4 balotage din Boemia s'aŭ fixat pentru ziua de 4 Martie.*

Legăturile ferate româno-ungare

BUDA-PESTA, 24 Februarie. — D-niĭ Lahovary și Duca aŭ vĕzut ierĭ pe Contele Szapary, azĭ aŭ fost primițĭ de Impĕratul.

Astă seară eĭ vor lua parte cu D-nul A. Ghica, consulul general al Românieĭ, la un prânz dat de D-nul Baross, ministru de comerț în onoarea lor.

VIENA, 24 Februarie. — *Corespondența Politică* află din Buda-pesta, că D-niĭ Szabo, consilier ministerial, și Ludvig, președintele direcțiuneĭ drumurilor de fer ale Statuluĭ unguresc, aŭ fost numițĭ delegațĭ pentru reînoirea convențiunilor relative la legăturile drumurilor de fer austro-ungaro-române: aceștia s'aŭ și înțeles în principiŭ cu delegațiĭ românĭ; rezultatul definitiv este așteptat peste 3 saŭ 4 zile.

INTRUNIREA DE ERI

Seria întrunirilor publice ale partiduluĭ liberal-național a început ierĭ și a avut un adevĕrat succes.

Maĭ multe miĭ de cetățenĭ rĕspunseră la chemarea șefilor partiduluĭ și sala Ateneuluĭ cel vechiŭ cum și piața tribunaluluĭ eraŭ înțesate de lume.

La orele 2 și jum. adunarea proclamă de președinte pe Generalul Călinescu și se dă cuvêntul D-luĭ Ferichide.

D-nu *Ferichide*, urcându-se la tribună, îndeamnă pe alegĕtorĭ să voteze la alegerea de la 10 Martie pe candidatul partiduluĭ, D-nul Dumitru Brătianu.

D-sa arată că actualul guvern este un guvern neconstituțional cum și Regele Carol care a călcat Constituția.

D. *C. Dumitrescu-Iașĭ*, urcându-se la tribună, în aplausele frenetice ale auditoruluĭ, atacă pe Regele și spune că nu felicită țara pentru jubileul de 25 de anĭ și dacă se vor face pregătirĭ pentru serbarea de 10 Maĭ, această serbare nu va fi o serbare de pace și liniște până ce Regele nu va reintra în Constituție.

Vom avea, zice D-sa, a lupta la 10 Maĭ și țara are drept să lupte, să se *revolte* chiar, când Constituția și aspirațiile îĭ sunt sugrumate.

Revoluția este un mijloc de a resturna pe uzurpatoriĭ Constituțieĭ. Și când poporul se va mișca, nimenĭ nu va îndrăznî să'ĭ opue nicĭ o putere.

D. C. Dumitrescu se coboară de la tribună în aplausele adunăreĭ.

D. *Pallade* atacă actualul guvern pe care'l numește neconstituțional, spune că alegerea de la 10 Martie este avangarda lupteĭ pentru alegerile generale când partidul liberal va trebui să vină la guvern cu voința Țĕreĭ și chiar contra voințeĭ Regeluĭ.

D-nu *Nicolae Fleva* spune că Regele este cauza acesteĭ stărĭ de lucrurĭ anormale și că dînsul ar trebui să respecte Constituția, iar nu s'o calce.

Apoĭ îndeamnă pe cetățenĭ ca la viitoarele întrunirĭ, când vor veni și delegațĭ din provincie, să vie atâția cetățenĭ în cât capul coloaneĭ să fie la palat spre a spune Regeluĭ voința poporuluĭ.

Face apoĭ respunzĕtor pe Regele de tot ce se va întîmpla când alegerile nu vor fi libere. Maĭ propune a se însărcina o comisiune care să supue Regeluĭ voința țăreĭ.

Apoĭ proclamă candidat al partiduluĭ liberal-național la colegiul al II de Ilfov pe D. Dumitru Brătianu.

D-nu *Dumitru Brătianu* mulțumește adunăreĭ și îndeamnă pe toțĭ să vie la vot, căcĭ acest vot va fi triumful țăreĭ.

Adunarea se împrăștie la orele 4 și jumĕtate.

Mephisto

DIN CELE-L'ALTE CONTINENTE

ST. LOUIS (Senegal), 24 Februarie.— O luptă înverșunată a avut loc la 12 Februarie lângă Diena pe Niger; poziția întărită a rebelilor a fost luată cu asalt; 600 de rebelĭ aŭ fost omorâțĭ dintre carĭ și șeful (un francez). Tiraiorĭĭ senegalienĭ aŭ 11 oamenĭ omorâțĭ și maĭ mulțĭ rănițĭ.

LIMA, 24 Februarie.—Cantitățĭ marĭ de alimente și de animale de măcelărie s'aŭ trimes de la Callas la Iquique.

Portul Arica este blocat.

NEW-YORK, 8 Februare.— O telegramă din Iquique anunță că trupele guvernuluĭ aŭ fost bătute de către partisaniĭ congresuluĭ lângă Pazo al Monte.

Provincia Tarapaca este cu totul sub administrația Congresiștilor; la Iquique ordinea s'a restabilit.

LONDRA, 8 Februare.— Guvernul englez a primit de la Rio-Janeiro știrĭ carĭ anunță că frigurile galbene se întind în Brasilia.

BUENOS-AYRES, 8 Februarie.— S'a părăsit proiectul cursuluĭ forțat al hârtieĭ monedă. Guvernul a decis să contracteze un împrumut național de 100 milioane piastri. Cursul emisiuneĭ va fi de 75 și interesul de 6 la sută.

Subscripțiunea va începe mâine.

SUAKIM, 8 Februarie. — Generalul Grenfall a făcut cunoscut într'o mare întrunire de șeicĭ proclamarea Kediviluĭ care acordă o amnistie generală. Proclamarea a fost primită cu entusiasm.

Greve. — Accidente

PITSBURG, 23 Februarie. — Greva minerilor care a ținut 10 sĕptămânĭ s'a terminat, de oare-ce li s'a acordat sporirea de salariĭ cerută de eĭ. S'a prețuit la 1,000,000 dolarĭ totalul salariilor perdute de lucrătorĭ.

BORDEAUX, 23 Februarie. — Prefectul a primit o delegație de lucrătorĭ de undelemn, care protestează contra taxelor înscrise în proiectul de tarif de vamă asupra arachidelor și a sesamuiilor și o delegație de lucrătorĭ destilatorĭ care protestează contra taxelor asupra orezuluĭ, porumbuluĭ și melaselor.

Delegațiile aŭ declarat că aceste taxe vor aduce ruina industriilor lor.

LUNDENBURG (Moravia), 24 Februarie. — Orașul este inundat.

BUDAPESTA, 24 Februarie. — Apele Dunăriĭ cresc în mod considerabil; comisiunea de inundație a luat mĕsurile necesare.

LONDRA, 24 Februarie. — Lucrătoriĭ minelor din Scaham (Durham) aparținând lorduluĭ Londonderry s'aŭ pus în grevă pentru a protesta contra congedieriĭ minerilor din Silksworth. In acest moment toate minele lorduluĭ Londonderry sunt închise; numĕrul greviștilor este de 6000.

MEMORIUL
STUDENȚILOR UNIVERSITARI
privitor la
Situațiunea Românilor din Transilvania și Ungaria

(Urmare)

V

Dar lipsa iubireĭ de dreptate nu se mărginește numaĭ în relațiunile de drept public. Mulțĭ Românĭ zac nevinovațĭ prin temnițele Ungarieĭ, orĭ sunt lovițĭ de pedepse prea aspre, pentru că nu pot să se înțeleagă cu judecătoriĭ lor, orĭ pentru că nu sunt vrednicĭ de ocrotirea legeĭ, și mulțĭ sunt nedreptățițĭ în procese de drept privat, maĭ ales când eĭ se află în fața unuĭ maghiar.

O serie de cazurĭ speciale.

După 'năbușirea revoluțiuneĭ maghiare de la 1848—49 foștiĭ iobagĭ aŭ fost împroprietărițĭ și aŭ primit porțiunile lor de pămênt în maĭ multe parțele. Improprietărirea nu fusese însă executată de nobilimea maghiară, ci de guvernul austriac care era, ce e drept, absolutist, dar iubitor de dreptate. De aceia proprietariĭ maghiarĭ caută în urmă prin toate mijloacele să răpească Românilor bucățile lor de pămênt. Ast-fel un foarte mare numĕr dintre țăraniĭ românĭ împroprietărițĭ sunt despuiațĭ după 1868 de ogoarele lor de către proprietariĭ maghiarĭ sub cuvînt că nu eraŭ iobagĭ, adică micĭ proprietarĭ, ci zilerĭ, adică muncitorĭ tocmițĭ ca să lucreze acele ogoare, asupra cărora eĭ n'aveaŭ nicĭ un drept și care eraŭ ale nobililor.

Ast-fel s'aŭ vĕzut sate întregĭ deposedate, sute de familiĭ române aruncate pe drumurĭ, de și eraŭ în condițiunile legale.

Pe de altă parte parlamentul din Buda-Pesta a creat o lege în virtutea căreia parcelele aŭ să fie comasate, dacă majoritatea proprietățiĭ cere comasarea. Profitând decĭ de legea aceasta nobiliĭ ruinațĭ forțează comasarea și fac, ca la noua împărțire a proprietăților eĭ să primească partea cea maĭ mănoasă a pămênturilor, iar biețiĭ Românĭ rĕmân cu locurĭ sterpe carĭ nu prețuesc nimic.

Ast-fel prin legea comasărilor și prin dispozițiunile privitoare la zilerĭ, nenorociții agricultorĭ românĭ, carĭ aŭ putut păstra o bucățică de pămênt, sunt totdeauna în pericol de a fi alungațĭ din vetrele și moșiile lor străbune.

Inainte de 1867 maĭ mulțĭ nobilĭ maghiarĭ aŭ pus în vînzare moșiile lor, carĭ aŭ fost cumpĕrate de Româniĭ asociațĭ între dînșiĭ saŭ de comune româneștĭ asociate între dînsele. Aceste vînzărĭ aŭ fost legalizate de tribunalele respective. După 1866 s'a intentat proces cumpĕrătorilor românĭ și li s'aŭ luat înapoĭ moșiile sub cuvênt, că nu eraŭ ale vînzătorilor. Ast-fel sate întregĭ de Românĭ aŭ fost lăsate în sapă de lemn, maĭ ales în comitatul Albeĭ de jos și în comitatul Cetățiĭ de peatră.

E decĭ în natura lucrurilor, ca Românul să piardă credința de dreptate, să considere pe judecătorĭ drept niște dușmanĭ aĭ sĕĭ și să dorească timpul absolutismuluĭ austriac, când legile eraŭ aspre, dar se aplicaŭ într'același pentru toțĭ.

Și, în adevĕr, Românul și Maghiarul, fostul iobag și fostul nobil sunt egalĭ numaĭ din punctul de vedere al legiĭ scrise; executarea legiĭ se face însă așa cum cer interesele speciale ale Maghiarilor.

Cultura. Administrațiunea vitregă și justiția părtinitoare aŭ sărăcit poporul românesc, dar limba românească s'a păstrat totușĭ în toată puterea eĭ în școala și în familia românească.

De aceea maĭ ales pe terenul cultural e crâncenă lupta. Maghiariĭ aŭ înțeles că limba și tradițiile culturale sunt pentru un popor cel maĭ puternic sprijin în lupta sa pentru existență în contra tendinților de desnaționalizare. Asupra limbeĭ și cultureĭ româneștĭ s'aŭ năpustit cu toată furia fanatizmuluĭ lor aceștĭ demnĭ descendențĭ aĭ Hunilor; în desființarea limbeĭ și cultureĭ româneștĭ, vĕd eĭ condițiunea realizăriĭ idealuluĭ lor de stat național Maghiar.

De aceea lupta aceasta e prezintată ca o causă națională maghiară, ca un fel de cruciadă, la care nobilimea îndeamnă pe întregul popor maghiar să ia parte. Și ca să poată reuși în scopurile eĭ, pentru ca să poată asmuța maĭ cu succes pe poporul maghiar asupra naționalităților, nobilimea în unire cu guvernul a organizat proletariatul literar, ca să întrețină o agitațiune permanentă prin ziare și broșurĭ atât contra naționalităților, cât și contra Dinastieĭ, care tot-d'a-una a protejat poporațiunile față cu nobilimea.

Ast-fel s'a produs în Ungaria curentul șovinist, care ține o mare parte din societatea orientală în frământare necurmată.

Și ca acțiunea lor distrugătoare să fie purtată cu maĭ multă isbândă contre naționalităților, nobilimea unită cu proletariatul literar a organisat în țările coroaneĭ ungare *reuniunĭ de cultură,* carĭ

sub cuvênt de a voi să rĕspândească cultură, adună prin cele maĭ variate presiunĭ fondurĭ, agită şi organizează masele, persecută, spionează, denunță, stăpânesc întreaga viață comună şi nu se daŭ înapoĭ dinaintea nicĭ unuĭ mijloc, pentru a-şĭ ajunge scopul, maghiarisarea cu orĭ-ce preț şi pe orĭ-ce cale a naționalităților, şi în special a celeĭ române, căcĭ în Transilvania e centrul de acțiune al acestor asociațiunĭ.

Ast-fel se menține trufaşă şi crudă în fruntea statuluĭ liga de exploatare.

E evident, că liga aceasta ar trebui să fie resturnată îndată ce din mijlocul popoarelor din regatul ungar s'ar ridica oamenĭ independențĭ, carĭ țin ca echilibrul şi buna ințelegere între popoarele din Ungaria să se restabilească. De aceea nobilimea ține cu orĭ-ce preț să aibă şcolile şi educațiunea în mânile eĭ şi să împedice pe Românĭ, pe Germanĭ şi pe Slavĭ în desvoltarea lor culturală.

Ast-fel acțiunea directă a statuluĭ trecênd din administrațiune şi justiție în şcoale, a năvălit în toată sĕlbătăcia eĭ până şi în taina familieĭ române.

1) De şi legea din 1868 dispune ca din bugetul statuluĭ să se înființeze şi să se susțină şcolĭ secundare, în care Româniĭ, Germaniĭ şi Slaviĭ să'şĭ poată face studiile în limba lor m aternă, guvernul nu numaĭ că n'a înființat asemenea şcolĭ, ci a maghiarizat şi şcolile carĭ existaŭ maĭ nainte, în cât sunt în Ungaria o mulțime de licee, în care 70, 80 şi chiar 90 la sută dintre şcolarĭ fiind a 'şĭ face studiile în o limbă pe care n'o pricep, pe care n'o pot stăpâni de cât cu marĭ greutățĭ şi numaĭ după un interval de timp, rĕmân cu totul strĕinĭ de cele propuse. In special atentate de asemenea natură aŭ suferit Româniĭ anul trecut: liceul românesc din Beiuş a trebuit să primească ca limba de propunere să fie cea maghiară, iar liceul românesc din Năsăud e pe cale de a fi şi el maghiarizat.

2) Cu toată autonomia bisericească limba maghiară a fost impusă până chiar şi în şcolile secundare, susținute din fondurĭ bisericeştĭ chiar ca singură limbă de propunere.

3) In şcolile săteştĭ, *pe carĭ Româniĭ le susțin din contribuțiunĭ particulare,* tot în contra legilor de la 1868 a fost impusă limba maghiară ca obiect de învĕțămînt, pe care învĕțătoriĭ sunt obligațĭ a 'l preda timp de opt-spre-zece ore pe sĕptămână, ast-fel că pentru cele-l'alte studiĭ din program, şi pentru limba maternă nu maĭ rĕmân de cât 8 cel mult 12 ore pe sĕptĕmână.

4) Guvernul *calcă* legea când nu deschide şcolĭ pentru naționalitățĭ din bugetul statuluĭ, el *violează* legea când impune limba maghiară ca singură limbă de propunere în şcoalele existente de maĭ nainte. Nu e destul atâta: *guvernul maghiar nu permite Românilor să-şĭ deschidă nicĭ cu baniĭ lor şcolĭ de învĕțătură.* Ast-fel în Caransebeş Româniĭ aŭ adunat din sărăcia lor un fond necesar pentru deschiderea şi susținerea unuĭ liceŭ românesc. Dar cu toate stăruințele repetate ale lor eĭ n'aŭ putut să dobândească nicĭ până astăzĭ voia de a'l deschide.

5) Tinerilor românĭ, carĭ primesc stipendiĭ din fondurĭ naționale, guvernul *nu le permite să 'şĭ facă studiile în Germania orĭ în vre-o altă țară din apus, de şi acele stipendiĭ sunt destinate chiar prin dispozițiunile testamentare ale fondurilor pentru studiĭ făcute în țările apusene.*

6) Toțĭ aceia dintre tineriĭ românĭ, germanĭ orĭ slavĭ, carĭ îşĭ fac studiile în Germania, în Franța orĭ 'n Italia, fie eĭ chiar şi medicĭ orĭ inginerĭ, sunt persecutațĭ după întoarcerea lor în țară. Ast-fel tineriĭ românĭ, carĭ nu şĭ-aŭ făcut studiile la Budapesta orĭ la Cluj, ci pe la şcolile înalte din țările apusene, maĭ ales în Viena, *toțĭ aŭ fost în cele din urmă silițĭ să emigreze aicĭ în țara noastră.*

7) In fine, ca culme ca celuĭ maĭ turbat şovinism, se fac acum în Ungaria agitațiunĭ pentru crearea uneĭ legĭ, *prin care se înființează în toate satele azile de copiĭ,* la care părințiĭ sunt obligațĭ a-şĭ trămite copiĭ începênd de la vîrsta de treĭ anĭ. E mĕsura cea maĭ extremă de desnaționalizare această lege; ea e un atentat fățiş la existența naționalităților şi la spiritul timpuluĭ nostru. Fragedele vlăstare ale părinților nemaghiarĭ vor fi modelate cu forța după calapodul fireĭ aspre maghiare, ele vor şopti rugăciunile lor într'o limbă necunoscută şi vor perde cunoştința neamuluĭ şi născĕtorilor lor: *şovinismul maghiar cere* ien cerĭ *pentru ca să nu se poată zice, că aŭ rĕmas maĭ pe jos de osmanliĭ de odinioară.* (Va urma)

Modă nouă de a inspecta şcoalele

Din Giurgiu ne vine ştirea că revizorul şcolar de acolo, D-nul I. Nicolescu Radu, are un obiceiŭ cu totul particular de a inspecta şcoalele.

Sâmbătă, în orele de după prânz, s'a dus la o şcoală de băețĭ şi după ce a stat vr'o 10 minute în clasa II şi alte 10 în clasele III şi IV, a trecut cu directorul şcoaleĭ în apartamentele acestuia, *unde aŭ stat de vorbă* bênd cafele şi fumând până la orele 4, când s'a dat drumul copiilor.

Faptul fiind absolut exact, noĭ îl aducem la cunoştința D-luĭ Ministru al Instrucțiuneĭ şi'l rugăm să caute şi pentru Vlaşca un revizor şcolar care să-şĭ înțeleagă maĭ bine datoriile. Țara nu plăteşte pe revizorĭ ca să *scoată* pe învĕțătorĭ de prin clase şi să stea la palavre cu eĭ, ci ca să-ĭ privegheze şi la nevoe să-ĭ îndemne a se duce regulat la clasă şi a-şĭ face datoria.

D-l Nicolescu a maĭ fost revizor scolar la Bêrlad şi la Botoşanĭ. N'ar face prin urmare rĕŭ D-l Ministru să se informeze pentru ce a fost D-sa dat afară de acolo. Aceasta, ca un îeceput de lumină în chestie.

DIN IAŞI

Societatea ştiințifică şi literară, conform promisiuneĭ date, a inaugurat, la 18 Februarie, seria cursurilor literare.

Miercurĭ a vorbit D. V. Buțureanu. A început cu *teoria atomică* şi va continua în zece lecțiunĭ. Vĕ voĭ face dărĭ de seamă regulate despre aceste cursurĭ publice carĭ prezintă o importanță atât de mare pentru Iaşul nostru, căcĭ mort cum ie, parc'că tot a început să se mişte grație acestor conferințe. Şi într'adevĕr, lumea care asista era numeroasă. Vasta sală a Universitățeĭ abia ajungea pentru a coprinde atâta lume.

Din cauze neprevĕzute nu pot face o dare de seamă complectă de tot ce a vorbit D. V. Buțureanu; mĕ voiŭ mărgini numaĭ a spune că conferențiarul a arătat importanța cea mare a ştiințeĭ decĭ şi a himieĭ. Face definițiunile primordiale din himie în mod cât se poate de clar. Arată apoĭ că *teoria atomică modernă* nu e bazată pe speculațiunĭ filosofice ca în vechime, ci pe cercetărĭ şi experiențe. Face maĭ multe experiențe între altele experiența combinăreĭ oxigenuluĭ cu hidrogenul care ni 'l dă apa; precum şi descompunerea apa în elementele sale. Miercurea viitoare D. Buțureanu va continua maĭ departe.

Lunĭ, 25 Februarie, va vorbi eminentul nostru istoric A. D. Xenopolu despre *Istoria veche a Românilor.*

Grație mĕsurilor ce a luat societatea ştiințifică şi literară ca presa să-şĭ aibă un loc destinat şi conces pentru scoaterea notelor, voiŭ fi în stare de a vĕ comunica maĭ complect toate conferințele ce se vor maĭ ținea.

***

In urma numireĭ simpaticuluĭ Doctor Cernea ca profesor de patologie internă pe lângă facultatea de medicină, D-sa a şi depus ierĭ jurămêntul înaintea Rectoruluĭ Universitățeĭ, conform legeĭ.

***

Odată disolvarea Camereĭ cunoscută, fierberea electorală a şi început. Lupta promite a fi foarte interesantă şi puternică.

Deja se vorbeşte de alianțe electorale care de care maĭ nostime. Vĕ voiŭ ținea în curent.

***

Timpul s'a maĭ schimbat, de vr'o câte va zile soarele încălzeşte binişor. Parc că iarna e pe ducă.

***

Procesul milioanelor continuă şi pare că va maĭ ținea mult.

***

Joĭ seară, s'a reprezentat pe scena teatruluĭ-circ Sidoli, hazlia piesă *Deputațiĭ în halat.* Pe la mijlocul actuluĭ al II-lea, o mişcare generală şi instantanee se făcu în sală, apoĭ o singură voce a fost destul: *foc* pentru ca toată lumea să se scoale şi să se năpustească asupra eşireĭ: panica era mare şi toată lumea, emoționată la culme, nu maĭ asculta sute de vocĭ: „nu'ĭ nimic, nu'ĭ nimic.“ Câte-va Doamne aŭ leşinat de spaimă, câte-va aŭ căzut şi în cădere aŭ avut contuziune. Mare lucru maĭ e spiritul de conservare născut în om! Dar, proverbul: „leac de frică nu este.“

Ce era cauza? O sobă ce este în coridor, ce duce pe scenă, din cele sistematice, după cum se făleşte comitetul societățeĭ dramatice, până ce lemnele nu se aprind cu pară, scoate un fum nesuferit, prin sală deja era bine simțit efectul acestor sobe sistematice. Servitoriĭ, ca să activeze aprinderea lemnelor, aŭ îngrămădit hârtie şi cercetând după miros, a trebuit să toarne şi gaz peste lemne, până a năvălit pe gura sobeĭ, producênd o lumină ne obicĭnuită.

A fost destul ca un spectator să dea alarma, la care nu trebue să uităm pe coristul ne obicĭnuit. Un spectator plin de groază se repezi spre uşă. Când coristul Cuzinschi, ce era într'o loje, începu să strige „foc“, atuncĭ groaza coprinse pe toată lumea. Restul fie-cine şi-l poate închipui.

O jumĕtate oră a durat groaza până ce lumea s'a convins că în adevĕr nu era nimic. O parte din spectatorĭ s'a dus acasă cu cine ştie ce ideĭ de teroare. De sigur aŭ avut o noapte agitată. O altă parte 'şĭ-a ocupat locul, cortina s'a ridicat din noŭ şi a continuat actul al II-lea şi aşa maĭ departe până la finitul pieseĭ.

D. Arceleanu, în rolul băcanuluĭ, a escelat; de asemenea, şi Dimitrescu în rolul coloneluluĭ Constantinescu cu toțĭ favoriții à la Mârzescu a fost slab. Doamna Luța Botez în Foloştină a fost maĭ bine ca altă dată, de oare-ce s'a strâmbat maĭ puțin.

*

Tînĕra elevă din externatul secundar de fete, Profira Radu, s'a otrăvit cu o soluțiune de fosfor. Incă de Duminică se otrăvise şi Joĭ la ora 2 şi jum. p. m. a murit.

Se vorbeşte multe despre cauza aceşteĭ nenorocirĭ; între altele ar fi şi persecuțiunea din partea uneĭ Domnişoare profesoare.

Eleva Radu, de loc din Fălticenĭ, era o bună şi silitoare copilă, la toțĭ profesoriĭ era model, afară de D-şoara în chestiune.

C. Troscot

DIN GIURGIU

Domnule Director,

In *Adevĕrul* de la 16 Februarie, ațĭ publicat o corespondență, prin care *un cetățean* — interpus, de sigur, al brutarilor grecĭ din Giurgiu — atacă într'un mod nedemn pe d. C. Bădulescu, pentru că alțĭ brutarĭ aŭ eftinit pâinea cu 5 saŭ 10 banĭ la kilogram.

Nu v'am scris până acum asupra aceşteĭ chestiĭ, căcĭ, ca tot-d'auna, am vrut să vĕd maĭ întâiŭ, cum staŭ lucrurile în adevĕr. Mi se părea curios şi mie ca un *cetățean* să pledeze pentru scumpetea pâineĭ într'un oraş.

Faptul este în adevĕr straniŭ şi, cum vețĭ vedea maĭ la vale, merită să fie desaprobat, căcĭ iată ce am aflat eŭ:

Nişte brutarĭ, carĭ-şĭ procură făina de la moara d-luĭ Bădulescu — cea maĭ mare şi maĭ perfecționată din oraş — aŭ eftinit pâinea, pentru că prețurile cu carĭ luaŭ eĭ făina de acolo, li-aŭ permis să facă acest lucru.

Brutariĭ ceĭ-l'alțĭ — poate, maĭ numeroşĭ — s'aŭ supĕrat şi, punêndu-mĕ de partea lor, găsesc că aveaŭ toată dreptatea s'o facă: *Eraŭ nişte comersanțĭ lovițĭ în interesele lor printr'o concurență!*

Atâta-ĭ tot şi nimic maĭ mult.

Ceia ce nu pot pricepe însă este faptul intervențieĭ *cetățeanuluĭ* între beligeranțĭ. Şi ce mĕ surprinde încă şi maĭ mult, e pornirea ce o manifestă el în contra d-luĭ Bădulescu.

Aş dori să ştiŭ adică, ce strică d. Bădulescu, dacă o parte dintre brutarĭ aŭ găsit cu cale să vîndă pâinea maĭ eftină?

Că le vinde şi el făina maĭ eftină?

Dar... trebue să fie cineva tâmpit, ca să se ridice în contra acestuĭ lucru, care, cum foarte lesne se poate vedea, aduce foloase imense sărăcimeĭ!

Incheiŭ lăsându-vĕ să apreciațĭ şi d-v. înşivĕ, ce a putut să dicteze anonimuluĭ cetățean scrisoarea ce v'a adresat, căcĭ mie..., de e ertat s'o spun, *lucrul nu mi se pare de loc cinstit.*

Fuscu

INFORMAȚIUNI

Alegerile generale sunt fixate la 10, 11 şi 12 Aprilie viitor.

—✠—

Am voi să ştim ce s'a făcut cu baniĭ dațĭ de ofițerĭ pentru revolverul sistem Dimancea, căcĭ auzim că contractul s'a reziliat dintre Ministerul de rezbel şi fabrica din Anglia, care le fabrica. Sunt mulțĭ ofițerĭ carĭ aŭ făcut rapoarte în privința aceasta, dar nu li s'a respuns nimic; cerem să li se dea baniĭ înapoĭ dacă nu se maĭ dă revolverele, căcĭ cu 60 leĭ îşĭ întâmpină fie-care o necesitate.

—✠—

Domniĭ studențĭ aĭ Universitățiĭ din Bucureştĭ sunt rugațĭ a se întruni Marțĭ, 26 c., la orele 8 seara, în localul Universitățiĭ, spre a alege, în urma invităriĭ ce li s'a făcut, o delegație care să 'ĭ reprezinte la serbările Universitare din Gand (Belgia), în zilele de 3 (15) şi 4 (16) Martie.

—✠—

In societatea medicilor-veterinarĭ, în şedința de Lunĭ se va formula un protest către Ministrul de domeniĭ, D. Il. Isvoranu, relativ la ilegala numire a veterinaruluĭ strein Miescu, numire făcută după cum se ştie, de fostul Ministru D. Marghiloman.

—✠—

Primim din Comuna Gulianca un protest contra numireĭ în funcțiunea de primar a unuĭ arendar, anume Ion Rădulescu. Se ştie că după dispozițiunile Art. 68 din legea comunală se interzice arendaşilor de moşiĭ de a fi primarĭ în Comunele rurale.

—✠—

Sâmbătă, 23 Februarie, a avut loc în oraşul Focşanĭ un mare bal dat de societatea Doamnelor în folosul şcoaleĭ profesionale de fete. Tot ce aristocrația Focşăneană are maĭ distins a luat parte la acest bal, al căruĭ succes n'a lăsat nimic de dorit.

—✠—

Primim din partea D-luĭ G. Serban doĭ leĭ şi cincĭ-zecĭ banĭ pentru Ligă. Îĭ trimitem mulțumirile noastre.

—✠—

Din Tîrgu-Neamțu primim următoarea telegramă:

Am fost torturat şi bătut de căpitanul de dorobanțĭ Horea şi 2 sergențĭ pentru că am cerut dreptul meŭ.

Detaliĭ prin poştă.

Smiel Ianeu.

—✠—

Studențiĭ românĭ sunt invitațĭ de studențiĭ belgienĭ la serbările universitare, care vor avea loc la Gand în zilele de 3 (15) şi 4 (16) Martie.

Nu ştim dacă actualul ministru al instrucțiuneĭ va acorda cheltuelile de drum delegaților carĭ se vor alege. Credem însă că în împrejurările de astă-zĭ, când studențiĭ românĭ s'aŭ adresat printr'un memoriŭ lumeĭ culte din Europa, şi cu deosebire studenților universitarĭ, spre a-'ĭ interesa de vicisitudinile uneĭ părțĭ a poporuluĭ român, credem că în ast-fel de împrejurărĭ ar fi o greşală a 'ĭ lăsa în imposibilitate de a se întâlni, de a comunica de aproape cu tinerimea universitară europeană, atuncĭ maĭ cu seamă când sunt chemațĭ.

Ar fi foarte bine dar, dacă şi ministrul actual al instrucțieĭ ar acorda delegațieĭ româneştĭ cheltuielile de drum.

—✠—

Am afirmat în unul din numerile trecute pe baza uneĭ scrisorĭ primite la redacție, că D-nul locotenent Otnescu ar fi fost amestecat într'un incident întâmplat la un Bal mascat din sala Eforieĭ.

Informațiĭ ulterioare, ne pun în poziție de a afirma că D. Otnescu n'a fost întru nimic amestecat în acest incident.

—✠—

Suntem rugațĭ a întreba pe Direcțiunea căilor ferate române: Pentru ce în zilele de 15, 16, 17, şi 18 Februarie stil vechiŭ nu s'a făcut foc în cancelariile amploiaților C. F. R. Magasia Nr. 8 Galațĭ? Ce se face cu ceĭ 5 metri cubĭ de lemne destinațĭ pentru fie-care sobă? D. şef al Stațieĭ Galațĭ le economiseşte în folosul direcțiuneĭ? Amploiațiĭ tremura de frig pe la mesile lor de lucru îmbrăcațĭ cu paltonul şi cu căciula în cap; şi aceasta fiind că d. şef al stațieĭ zice că aŭ ars prea multe lemne, pe când nu le-a dat în realitate nicĭ jumĕtate din suma alocată.

—✠—

FOIȚA ZIARULUI „ADEVERUL.“

82

CHARLES MEROUVEL

MORȚI ŞI VII

VIII

In catul al VI-lea

— Pentru osteneală. Voeştĭ să 'mĭ arățĭ camerile?

— Bucuros.

Napoleonul dat cu înlesnire e poate un mijloc de comedie de care 'ĭ vine cuiva să rîdă, însă sfidăm pe orĭcine ca să găsească un altul maĭ bun.

Câtă vreme se va învârti pământul şi câtă vreme va cumpĕra omul toate plăcerile cu bucățele d'acestea de metal fără valoare prin ele înşile, procedeul va fi infailibil.

Ferĭcițĭ aceia care 'l pot întrebuința!

Omul cu favorite de consilier, portarul însoțit de cetățeanul american, sui scara cea mare, o scară frumoasă de stuc, cu rampă de fontă şi de lemn negru, acoperită cu covoare şi când ajunse în catul al şaselea apucă printr'o mulțime de coridoare pline de praf care se întindeaŭ, între doĕ şirurĭ uşĭ micĭ numerotate, aproape ca şi cabinele de băĭ şi vopsite cu un fel de verde.

Deschise însfârşit o uşe şi se dete la o parte ca să lase pe muşteriŭ să intre.

Davidson se găsi într'o odăiță lungă de $3^1/_2$ metre pe 5, cu tavanul jos, cu un cămin înăuntru şi unde lumina pătrundea printr'o fereastră micuță care avea o vedere foarte frumoasă.

Felul acesta de mansardă domină grădinile câtorva case din prejur şi acolo se bucură omul de o linişte perfectă.

— Câtă chirie cerĭ? întrebă Americanul.

— Doĕ sute cincĭ zecĭ de francĭ, domnule.

— Pentru cotețul ĕsta?

— Da, domnule! E foarte comod, şi are o vedere minunată. Cabinetele şi apa în capul scări! Aş putea să iaŭ şi treĭ sute de francĭ chirie şi tot aş găsi muşterĭĭ.

— Cine şade în camerele din catul acesta?

— Slugĭ d'ale caseĭ şi câțĭ va băețĭ de prăvăliĭ... slujbaşĭ...

— Liniştițĭ?

— Foarte pacinicĭ. Nicĭ odată nu e sgomot aci. Domnu nu închiriază camera aceasta pentru sine?

— Nu. O să bănueştĭ lucrurĭ carĭ nu sînt. O închiriez pentru o fată care lucrează p'acĭ prin apropiere.

— In ce loc?

— In strada Cambon.

Ingrijitorul caseĭ se strâmbă.

— Şi domnul îĭ voeşte binele? întrebă el.

— Nu aşa cum crezĭ d-ta. Nicĭ odată nu am să calc în casa asta. Pe fată am vĕzut'o numaĭ zece minute şi poate că nu am s'o maĭ vĕz nicĭ odată. Insă mĕ intereseaza. E prea cinstită, maĭ mult o copilă. Părințiĭ eĭ locuesc afară din oraş şi biata fată se prăpădeşte de atîta drum.

— Vezĭ că de obiceĭ aicĭ nu se închiriază camere la femeĭ singure.

— D-ta veĭ fi liber s'o goneştĭ dacă 'țĭ va da prilej să te plângĭ de ea, ceea ce nu cred. Când voiŭ trece prin cartier din când în când poate că o să viŭ să te întreb ce face?

— O s'o primim din pricina d-tale. Dar mobila?

— O să'țĭ o trimit peste zi.

Davidson scoase un portofoliŭ înțesat cu bancnote din diferite țărĭ.

Scoase treĭ carĭ purtaŭ sacro-sancta iscălitură a casieruluĭ Băncĭ Franciеĭ.

— Iacă treĭ sute de francĭ, zise el, pentru anul întîĭ. Ce prisoseşte să oprеştĭ pe seama d-tale. Până diseară o să țĭ se aducă mobile modeste. O să fiĭ bun ca să le aşezĭ în camera aceasta.

— Domnul nu va maĭ veni p'acĭ?

— Poate. Nu vreaŭ nicĭ să daŭ pas lumiĭ să critice pe fata asta nicĭ s'o compromit, Ițĭ voiŭ fi foarte îndatorat ca să îngrijeştĭ de dînsa, de siguranța eĭ, fără ca să bage de seamă. N'o să perzĭ.

Dete carta sa îngrijitoruluĭ şi acesta 'şĭ aruncă îndată ochiĭ pe dânsa şi citi:

„George Davidson, castelul Teilor, Courbevoie“.

— Streiniĭ ĕştia sînt originalĭ, îşĭ zise el în gând.

— Ne-am înțeles? întrebă Americanul.

— Ne-am înțeles.

— Pe fată o chiamă Jeana Baudru.

— Bine, domnule.

— Părințiĭ sĕĭ sînt oamenĭ săracĭ carĭ staŭ spre Clichy...

— A! drace!

— Pe drumul Revolteĭ!

— Maĭ rĕŭ!

— Pricepĭ... pentru o copilă... noaptea...

— Nu'ĭ sigur.

— Tocmaĭ. La revedere, domnule?....

— Gaudinot... slugă d-tale domnule.

— Prea îndarorat.

Se coborîră înpreună.

Americanul sări în trăsură zicĕnd vizitiuluĭ:

— Sam, să mergĭ la Louvre.

In bazarele acestea imense carĭ omoară pe celel'alte, cumpĕrătorul găseşte de toate şi e slujit repede, doĕ foloase dupe carĭ umbla Davidson în ziua aceea.

In câteva minute cumpĕră tot ce 'ĭ trebuia.

Pentru ce simția el, o plăcere tainică să se ocupe de amănuntele acestea, să alegă patul de aramă, plapăma, saltelele, rufăria aceleĭ fete pe care ierĭ nu o cunoscuse?

Cumpĕră un trusoŭ complect, dar un trusoŭ de pensionară, ca şi cum s'ar fi temut să n'o corupă dându'ĭ ideĭ de lux maĭ presus de mijloacele eĭ, doĕ scaune, un fotoliŭ pentru odihnă, o toaletă, tot însfârşit până şi perdelile singureĭ ferestre şi cleştele şi lopățica pentru focul din cămin, fără să uite covorul de aşternut pe jos, pentru ca să nu se simtă frigul mansardeĭ.

Tîrguiala nu fu scumpă şi stockul portofoliuluĭ nu scăzu aşa de mult încât să se simtă.

Americanul îşĭ aducea aminte de vremea când era student şi zâmbi când se gândi la odăițele în carĭ dormise el şi carĭ cam semĕnaŭ cu aceasta.

Mansarda aceasta nu deştepta într'însul nicĭ o idee de plăcerĭ licențioase. Se gîndea cu bucurie la ea, ca la o faptă bună simplă, puțin costisitoare pentru punga luĭ şi care 'l bucura.

— Cel puțin n'aŭ s'o maĭ atace tîlhariĭ de pe bulevardele exterioare! îşĭ zise el.

Pe la ceasurile 5 simți trebuința să se ducă să vadă mansarda.

Tot era în regulă.

(Va urma)

S'a acordat locotenentuluĭ Nicolae Savovicĭ-Baranga din regimentul 1 de roşiorĭ un congediŭ de 2 anĭ spre a merge în Franţa pentru perfecţionarea instrucţieĭ sale militare.

Locotenentul Baranga va servi ca ataşat pe lângă al 13-lea regiment de dragonĭ în garnizonă la Joigny.

—✠—

Acum de curênd aŭ sosit din Macedonia D-nu D. Cormulec, transilvănean, directorul gimnaziuluĭ din Bitolia, însoţit de D-ra Elena Tonu, profesoară română în acelaş oraş, şi câţĭ-va alţĭ profesorĭ românĭ, însărcinaţĭ ca comisiune din partea corpuluĭ didactic al şcoalelor noastre din Turcia. Aceştĭ profesorĭ făcênd parte din victimele urgieĭ la care sunt supuşĭ de a-tot-puternicia nemerniculuĭ aşa numit inspector Mărgărit, vor arăta, bazaţĭ pe documente sigure, atât acte din partea poporuluĭ, cât şi scrisorĭ compromiţătoare de ale numiteĭ persoane, că acest venetic romanizat nu numaĭ că n'a lucrat în timp de 20 de anĭ de când a fost învestit cu putere discreţionară, ci a distrus cu desăvêrşire şcoalele noastre de dincolo. Sperăm însă că ceĭ în drept nu maĭ vor tolera scandalurile dezastroase ce aŭ loc în administraţia şcoalelor române din Turcia şi că vor pune capĕt acesteĭ stărĭ revoltătoare.

—✠—

Revista societăţeĭ ştiinţifică-literară „Tinerimea Română“ îşĭ reîncepe la 25 curent apariţia sa întreruptă cât-va.

Reorganizându-se această revistă, care intră în al IX-a an al existenţeĭ sale, 'şĭ-a ales următorul comitet:

Director: Petre Stroescu, revizor şcolar.

Casier: Petre Popovicĭ, student în medicină.

Secretar: Marin G. Alexandrescu, funcţionar la direcţia generală a căilor ferate române.

Membri colaboratorĭ:

Al. I. Şonţu, profesor şi avocat

N. Rădulescu-Niger, agronom.

Nicolae S. Dumitrescu, şeful serviciuluĭ filoxeric.

Const. I. Manolescu, inspector filoxeric.

Ioan Scondăcescu, student la litere.

P. Ştefănescu, student la ştiinţe.

I. G. Neamţu, funcţionar în direcţia căilor ferate române.

Teodor Popescu, student la litere.

—✠—

Marţĭ, 26 Februarie, se va juca la *Teatrul Dacia* o reprezentaţie în beneficiul D-luĭ **Alexandru Moru** cu concursul D-luĭ N. Bădescu şi al elevilor societăţeĭ române de arme şi gimnastică.

—✠—

Bibliografie:

A apărut *Revista Tinerimeĭ*, organ ştiinţific-literar al cursuluĭ superior de la liceul din Ploeştĭ. Anul I-iŭ Nr. 1. Promite a ieşi de două orĭ pe lună.

*

Consideraţiunĭ asupra Calomeluluĭ ca diuretic, este teza pentru doctorat în medicină şi chirurgie susţinută cu succes de d. Andreĭ Iliescu.

Felicităm pe tînĕrul doctor.

CATULLE MENDÉS

CENUŞA TRANDAFIRULUI

I

Azĭ dimineaţă eram sentimental findcă, ierĭ, auzisem p'o domnişoară tinerică de măritat cântând la pian o romanţă foarte dulce unde fluturiĭ, în timpul finaluluĭ, nu vor să părăsească prea curênd inima rozelor. Şi grădina care mĕ atrase ca să mĕ plimb era tocmaĭ capabilă ca să mĕ ţie în starea aceasta de spirit amabilă; acolo nu era nimic sĕlbatic; cu parterul eĭ unde balsaminele albastre, roşiĭ, gălbioare, eraŭ aşezate la rînd şi în bună regulă întocmaĭ ca nişte ceştĭ de Sèvres saŭ ca nişte figurine de Saxonia pe etajera uneĭ provinciale, cu nisipul aleelor eĭ, unde grebla lăsase nişte dungĭ egale şi paralele ca liniile unuĭ caet de muzică, cu rĕzoarele'ĭ corecte, uniforme, carĭ semĕnaŭ cu riuşurile uneĭ rochiĭ care n'a fost niciodată şifonată, grădina asta, zic, suggera ambiţia unuĭ ideal plăcut. de bun gust, fără violenţe, cu gust, elegant, frumos, propriŭ ca să dea subiecte de aquarele. Soarele de Iulie, semĕnênd visu'ĭ de aur, făcea ca grădina asta să semene cu un buchet.

Un fluture care zbura, şi semĕna cu două petale pe carĭ le ar fi desprins vîntul, îmĭ atinse mâna, lăsă pe mâna mea prea puţintică pulbere fină.

— Fluturaşule alb, îĭ ziseĭ (suvenirul romanţeĭ mĕ îndemna să vorbesc cu fragedele lucrurĭ aripate), fluturaşule alb, nu te grăbi să fugĭ; ci, maĭ bine, pune-te pe foiţa asta—o floare ar fi prea mare pentru tine,—şi rĕspunde uneĭ întrebărĭ pe care de mult mĕ gândesc să o fac unuĭ fluture.

Fluturaşul se puse pe o foae.

— Te ascult! zise el.

Fiindcă, de ce nu mĭ-ar fi respuns, de vreme ce'ĭ vorbeam?

— Zburdalnicule amorezat de trandafirĭ şi de crinĭ, îĭ ziseĭ iar, spune'mĭ de unde îţĭ vine pulberea uşoară pe care o scutură aripile tale pe când zborĭ de pe un calicĭŭ pe altul şi care de sigur a dat parfumorilor ideia velutinelor? Voĭ singurĭ, fluturaşĭ, aveţĭ aripioare de pe care se'mpră̆ştie o albeaţă.

Fluturele zise:

— Curiosule!

Insă fiindcă avea chef de vorbă, nu dispreţui ca să'mĭ spue ce voiam să ştiŭ; eŭ cred adevĕrat că lumea ar învĕţa multe lucrurĭ carĭ nu sunt în cărţĭ şi pe carĭ nu le ştie nicĭ un învĕţat, dacă ar vorbi maĭ des cu insectele din pădurĭ şi din câmpiĭ.

II

Când se născu Eva cu pĕrul roşu, la şaĭsprezece anĭ, în minunatul Eden plin de viaţă şi de tinereţe, rĕmase extaziată în faţa atâtor minunĭ; însă nicĭ o pizmă nu o muşcă de inimă. Până să n'apuce să se oglindească în oglinda vr'unuĭ izvor, şi fusese înconjurată; şi îndată ce'şĭ vĕzu chipul în pîrîŭ, prinse milă de fiinţe şi de lucrurĭ. Da, coama leuluĭ, care pare un mănunchiŭ de limbĭ de foc când şĭ-o scutură el, era superbă în lumină, însă pĕrul Evi, resfirat, lung, era şi maĭ luminos! Că cerul era albastru, se poate prea bine, însă azurul ochilor eĭ era şi maĭ dulce. Pentruce ar fi zulipsit ea lebăda, când gâtul şi braţele eĭ păreaŭ făcute din zăpadă vie, pentruce ar fi zulipsit lianele, când ea ştia să îmbrăţişeze maĭ cu şiretenie şi maĭ încet, pentruce ar fi zulipsit întunericul din pădurile mirositoare, când ştia că ea rezerva în misterul corpuluĭ sĕŭ adîncimĭ maĭ tufoase şi maĭ parfumate? Mîndră, se uita la natura noă, zicênd: „Negreşit, e prea frumos; dar ce fel! numaĭ atâta e?“ Şi jocul care'ĭ plăcea eĭ, era, când sta sub câte un pom, să'şĭ săruțe rîzînd unghiile degetelor sale subţirele.

Insă, într'o zi, vĕzu un trandafir.

* * *

III

Trandafirul era înaintea eĭ, abia roz, aproape alb în graţia 'ĭ triumfală! Floarea trandafiruluĭ strălucea ca o floare care ar fi stea! Strălucea, era vie ca o stea care ar fi o femee! Un tigru care trecea p'acolo, plânse de dragul flori trandafiruluĭ când se uită la ea.

Atuncĭ Eva se simţi turburată. Pricepu că avea pentru vecie o rivală. Orĭcât era ea de frumoasă, floarea trandafiruluĭ era şi maĭ frumoasă. Parfum contra parfum, zîmbet contra zîmbet, carne de floare contra carne de femee, va fi o luptă fără interval până la sfîrşitul zilelor. Poeţiĭ amorezaţĭ în zadar s'ar încerca, în poeziĭ entusiaste, ca să probeze iubitelor lor înfrîngerea flori suverane; Eva nu 'şĭ făcea iluziĭ. Roza o va sfida totdauna, uimitoare de frumuseţe şi victorioasă; ar fi vecinica umilire a femeeĭ ca să fie comparată cu rivala eĭ floare.

O mîhnire de care nu şĭ-ar putea face cineva o idee coprinse pe aceea căreia i se supuneaŭ toate celelalte lucrurĭ create, dar căria numaĭ o floare i se 'npotrivea. Evi nu 'ĭ maĭ plăcea să se oglindească acum în lumina izvoarelor, nicĭ să privească cum se jucaŭ lebedele, maĭ puţin albe decât ea, pe azurul ceresc al lacurilor; i se întîmpla, când sta culcată lângă soţul sĕŭ, să nu doarmă nopţĭ întregĭ, muşcându'şĭ mâinile de necaz subt nepăsarea stelelor; şi sta ceasurĭ întregĭ, subt câte un pom, fără să 'şĭ maĭ sărute unghia trandafirie şi delicată de la degetul sĕŭ cel mic.

Trăia astfel, până când într'o zi hotărî să nimicească floarea care'ĭ disputa triumful de a fi necomparabila frumuseţe. Ei! vezĭ bine, ea ştia bine că dacă va muri un trandafir nu înseamnă că trandafiriĭ vor pieri pentru vecie; aŭ să înflorească iar în fie-care primăvară, în fie-care vară, prea frumoşiĭ trandafirĭ, pentru ruşinea buzelor maĭ puţin rumene. Cel puţin însă Eva îşĭ va rĕzbuna de ocara ce i se făcuse; ea nu va tolera victoria uneĭ rivale! Se gîndi maĭ întâĭ să sfîşie pe vrăşmaşa sa roza, s'o muşte, s'o calce în picioare, în ţĕrînă, printre pietre, s'o arunce apoĭ aşa zdrobită vîntuluĭ furios care trece. O dată vĕzuse cum un uliŭ prinsese o ciocârlie; tot aşa ar fi vrut să înhaţe şi ea Roza! se hotărî însă pentru alt chin. Adună ierburĭ uscate, le puse unele peste altele pe nisip, făcu un fel de rug şi pe rugul acesta aruncă un licuriciŭ: ierburile s'aprinseră îndată. Când era flacăra maĭ mare, Eva rupse floarea şi o zvîrli în incendiŭ. Oh! cum se'nfiorară gingaşele petale, cum se zbîrciră, cum se încârligară, cum trosniră jalnic! Ce jalnic şi crud era să vezĭ cum arde albeaţa asta trandafirie, parfumurile astea, viaţa asta, frumuseţea asta. Insfîrşit, nu maĭ rĕmase pe jeratecul potolit de cât puţintel praf alb, — care era cenuşa trandafiruluĭ — şi femeea fioroasă acum era mulţumită.

* * *

IV

Insă desnădejdea fluturilor din Eden fuse mare. Eĭ iubeaŭ Roza pe care o ura Femeea. Ce fel! să nu maĭ fie trandafirul? să nu se maĭ poată eĭ pune, plinĭ de fiorĭ de bucurie, pe petalele luĭ tremurătoare, să nu maĭ atingă cu aripile lor întinse misterul îmbălsămat al inimi Rozeĭ? Pecând se împlinea opera fatală, eĭ zburaseră înprejurul gealateĭ fără milă; Eva nicĭ nu-ĭ vĕzu măcăr, aşa de plin îĭ era gândul de rĕzbunare. Acum Eva se depărta triumfătoare şi eĭ, fluturaşiĭ, se uitaŭ la rămăşiţele palide ale iubiteĭ lor.

Cel puţin să păstreze de la dînsa tot ce ar putea să ia.

Foarte mulţĭ în numĕr, cu sgomot, împreună saŭ unul dupe altul, s'aruncară peste cenuşa floareĭ trandafiruluĭ, se rostogoliră într'însa, se umplură peste tot cu ea... — Şi praful fin care se desprinde, din ziua aceea, de pe aripa fluturilor, este cenuşa Trandafiruluĭ.

I. S. Spartali

Liga pentru Unitatea de cultură a Românilor

Lista de subscripţie a ziaruluĭ *Adevĕrul*:

Ziarul Adevĕrul	100 leĭ
Al. V. Beldimanŭ	40 „
D. Panaite Donicĭ	70 „
D. Anton Borneanu ing.	20 „
D. G. Francisc (Bacăŭ)	3 „
D. Barbu Nicolae prof.	100 „
Petre Mihail	5 leĭ
Preotul Chiriac Bidoianu	20 „
Gheorghe Pitiş prof.	30 „
D. I. Ardeleanu fost serg. maj.	2.50
D. D. Marinescu-Bragadir	200 „
Un român de viţă veche	5 „
A. C.	2 „
Iacob Fătu	50 „
I. Berberianu	10 „
P. Bancotescu	5 „
D-na E. C.	15 „
Iorgu D. H. Ioan	22.50
D-na Elena I. D. H. Ioan	10 „
Ghiţă Stoenescu	10 „
V. Secăreanu	5 „
Vlad Cernăţeanu	40 „
Eleviĭ cl. VII lic. Sf. Sava	25 „
Jaques Herdan	100 „
D. C. A. Budac	5 „
Eleviĭ claseĭ V lic. Sf. Sava	25 „
D-ra Maria Dr. Nichita	10 „
D. Dr. Nichita.	20 „
Eleviĭ Şcoaleĭ comerciale	52.50
D. B. Secăreanu	5 „
D. R. Cordescu	100 „
D. A. Katz	4 „
Eleviĭ cl. IV gimn. Bacăŭ	14 „
Locotenent T. T.	5 „
Eleviĭ cl. VI lic. st. Sava	25 „
Eleviĭ şc. de mişcare C.F.R.	25 „
D. C. N. Moscu	25 „
Dimitrie Lăzărescu	4 „
D. A. Rosenberg	15 „
„ *Dimitrie Petrescu*	10 „
„ *Michail Gheorghiade*	3 „
„ *N. Clatinos*	5 „
„ *G. Şerban*	2.50
(Va urma) *Total leĭ*	1235.—

Ultime Informaţiĭ

Directorul nostru a primit astăzĭ dimineaţă următoarea scrisoare de la D. General Nicolae Haralambie.

Domnule Beldimanŭ,

Declar că nicĭ o dată n'am venit la D-ta acasă, şi nicĭ o dată nu v'am vorbit nicĭ pentru mine, nicĭ pentru alţiĭ în ce priveşte faptele de la 11 Februarie 1866.

Vĕ rog dar, în interesul adevĕruluĭ, a face cuvenita rectificare.

Primiţĭ vĕ rog încredinţarea consideraţieĭ mele.

N. Haralambie

1891 Februarie 25, Bucureşti.

—✠—

Suntem autorizaţĭ a declara în numele d-luĭ Dimitrie Cezianu că d-sa nu primeşte şi nu va primi nicĭ o funcţiune.

D. Dimitrie Cezianu este hotărît a'şĭ pune candidatura la viitoarele alegerĭ în judeţul Romanaţĭ.

De şi opiniunile D-luĭ Dimitrie Cezianu sunt diametralmente opuse alor noastre, totuşĭ vom fi fericiţĭ a vedea în viitorul Parlament multe caractere independinte ca al d-sale.

—✠—

Ni se afirmă—şi lucrul nu e greŭ de crezut—că D. Carp ar fi însărcinat pe D. Dim. A. Laurian ca să dea un bobârnac Regeluĭ prin *Constituţionalul*. Aceasta ca resbunare, pentru că M. Sa a numit purtarea D-luĭ Carp *canaillerie*.

Credinciosul pacificatoruluĭ Europeĭ s'a opintit treĭ zile şi, în sfîrşit, a comis un bobârnac de minune: a ameninţat pe Regele, că guvernul actual va susţine pe sub mână — se înţelege — candidaturile D-lor Al. V. Beldimanŭ şi Gr. Ventura, directorul şi primul nostru redactor.

Cât priveşte spiritul acesteĭ veştĭ, nu inzistăm asupra luĭ, căcĭ ştim de unde 'şĭ soarbe inspiraţiile D. Laurian; dar faptul în sine denotă o deprindere: atât şeful cât şi ciracul sunt învĕţaţĭ să fie aleşĭ de prefecţĭ. De aceea, eĭ cred că nimenĭ nu se poate alege prin voinţa cetăţenilor.

Informaţia *Constituţionaluluĭ* este dar o mică infamie din acele carĭ intră în obiceiurile junimiste.

Dacă Domniĭ V. Beldimanŭ şi Gr. Ventura îşĭ vor pune candidatura, eĭ nu o vor face de cât într'un mod deschis şi franc precum scriŭ în *Adevĕrul*.

—✠—

Consiliul Comunal al Capitaleĭ, nu va maĭ demisiona şi nicĭ nu va maĭ fi disolvat. Relaţiunile dintre D-nu Pache-Protopopescu şi D-nu Vernescu, un moment încordate, s'aŭ îmbunătăţit.

Săracele alegerĭ!

—✠—

Următoarele decrete de numirea prefecţilor aŭ apărut astăzĭ:

La Ilfov s'a numit D. E. Băleanu;

La Prahova D. Istrate Negulescu;

La Bacăŭ D. Ernest Sturza;

La Argeş D. I. Comăneanu; şi la Rîmnicu-Sĕrat D Murgulescu.

—✠—

Un Consiliŭ de miniştri este convocat pentru astă-seară la Ministerul de interne.

—✠—

Consiliul comunal al Capitaleĭ a ţinut erĭ şedinţă şi a rezolvat maĭ multe chestiunĭ secundare.

—✠—

Domniĭ membri aĭ Societăţiĭ studenţilor în medicină sunt invitaţĭ a lua parte la şedinţa extraordinară din 26 Februarie 1891, orele 7 şi jumĕtate seara, fiind la ordinea zileĭ *chestiunea participăriĭ la festivitatea şcolară din Gand*.

—✠—

Memoriul studenţilor universitarĭ se găseşte de vînzare la tipografia D-luĭ Carol Göbl (strada Doamneĭ) şi la toate librăriile din Capitală.

Comitetul a trimis apoĭ la fiecare secţiune din judeţe un numĕr maĭ mare de memoriĭ, carĭ se vor desface în folosul Ligeĭ.

Preţul unuĭ esemplar românesc este de 1 leŭ 50 banĭ, iar al celor strĕine 2 leĭ de esemplar.

Distribuirea memoriuluĭ în strĕinătate se face neîntrerupt.

—✠—

O ştire tristă ne soseşte din Iaşĭ.

Generalul Gheorghie Ghyka, după o scurtă boală, s'a sĕvêrşit din viaţă. Inmormântarea a avut loc al'altă-erĭ Duminică 24 Februarie.

Trimetem întregeĭ familiĭ Ghyka sentimentele noastre de condoleanţă.

Săĭ fie ţĕrîna uşoară!

ULTIME TELEGRAME

BELGRAD, 25 Februarie.—Regele Milan a făcut ierĭ o vizită Regenţilor. El a primit vizita reprezentanţilor streinĭ şi le-a întors'o.

Un respuns de un caracter foarte violent făcut de D. Garaşanin conteluĭ Takova (Regele Milan) în ziarul *Videlo* a cauzat o indignaţie generală. Se consideră ca o ruptură a tutulor legăturilor D-luĭ Garaşanin cu dinastia Obrenovicĭ.

MADRID, 25 Februarie. — O notă oficioasă publicată de *Corespondenţa* declară că Spania nu este dispusă nicĭ de cum de a deschide chestia marocană, ea nu va urma o politică primejdioasă pentru Spania şi Europa întreagă.

BERLIN, 25 Februarie. — Impĕratul a primit invitaţia ce i-a adresat'o ambasadorul Austro-Ungarieĭ pentru prânzul ce se va da Mercurĭ la Otelul ambasadeĭ.

Bucurescĭ. — Tipografia Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta, 111.